

HUQUQ VA ADOLAT UYG'UNLIGI

Muhlisaxon Qahramon qizi Ne'matova

Tashkent xalqaro universiteti,

Yuridik fanlar fakulteti, 1-bosqich talabasi

E-mail: muhlisaneumatova848@gmail.com

Ilmiy rahbar: Rixsiboyev Nozimbek Abdurasul o'g'li

"Tashkent International University" xalqaro

universiteti dekani i.f.f.d., PhD

Annotatsiya: Mazkur maqolada huquq va adolat tushunchalariga siyosiy huquqiy nuqtai nazaridan, yuridik sohaning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, qonun ustuvorligi va adolat tamoyillarining ahamiyati hamda davlat boshqaruvida qonun ustuvorligi tamoyilining amaldagi ahamiyati adolatli siyosatni yuritish va huquqiy davlatni mustahkamlashda, yuridik kadrlarni tayyorlashni afzalliklari shunidek huquq va adolat tushunchalarining dialektik aloqadorligi siyosiy-huquqiy nuqtai nazardan tahlil qilinadi. Davlat boshqaruvida qonun ustuvorligi tamoyilini shunchaki mexanizm emas, balki ijtimoiy adolatni ta'minlovchi tirgak sifatida ko'rib chiqadi. Maqolada huquqiy davlat qurish yo'lidagi islohotlar, yuridik kadrlarning ma'naviy-huquqiy mas'uliyati va fuqarolik jamiyati institutlarining o'rni talaba-yurist pozitsiyasidan turib yoritilgan. Ushbu maqolada huquq va adolat tushunchalarining uzviy bog'liqligi, ularning davlat siyosatidagi o'rni hamda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashdagi ahamiyati tahlil etiladi. Muallif "qonun ustuvorligi" va "adolat tantanasi" tushunchalarini siyosiy-huquqiy prizma orqali ko'rib chiqib, Yangi O'zbekiston sharoitidagi islohotlarning mazmun-mohiyatini yoritadi. Shuningdek, yuridik kadrlar tayyorlashda deontologik yondashuvning ahamiyati bo'yicha takliflar ilgari suriladi.

Kalit so'zlar: huquq, adolat, qonun ustuvorligi, yurisprudensiya, jamiyat, huquqiy ontologiya, ijtimoiy adolat, legitimlik, huquqiy ong, siyosiy barqarorlik, Adolatli siyosat, huquqiy davlat, ijtimoiy shartnoma, siyosiy iroda, yuridik etika, Huquq ustuvorligi, Huquqiy niligizm, tabiiy huquq, qonun ijodkorligi, sud mustaqilligi, inson qadri, protsessual adolat

Kirish:

Huquq jamiyatda tartib va barqarorlikni ta'minlovchi asosiy mexanizmdir. Har bir huquqiy davlat taraqqiyoti qonunlarga hurmat bilan bog'liq. Bugungi shiddatli globallashuv va geosiyosiy o'zgarishlar davrida har qanday davlatning barqaror rivojlanishi uning huquqiy poydevori qanchalik adolatli ekanligiga bog'liq. Huquq shunchaki davlat tomonidan o'rnatilgan qoidalar majmui emas, balki jamiyat a'zolari o'rtasidagi adolatni ta'minlovchi eng oliy vositadir.

Men, yuridik sohada ilm olayotgan talaba sifatida, davlatimizda olib borilayotgan islohotlarning markazida " **uchun Inson qadri** " degan ezgu g'oya turganini ko'rmoqdaman. Inson qadri esa faqat adolatli huquqiy muhitdagina o'zining haqiqiy ifodasini topadi. Ushbu tadqiqot ishimda men huquq va adolatning nafaqat nazariy jihatlarini, balki ularning siyosiy boshqaruvdagi amaliy ahamiyatini tahlil qilishni maqsad qildim.

Asosiy qism:

Agar qonunchilkg jiddiy yondashmasak nimalar boladi? jamiyat shunchaki tartibni yo'qotibgina qolmay, tizimli ravishda parokandalikka yuz tutadi. Bu jarayonni ilmiy tilda "davlat va jamiyatning eroziyasi" deb atash mumkin.

Qonunlarga e'tiborsizlikning oqibatlari quyidagi jiddiy yo'nalishlarda namoyon bo'ladi:

1. Huquqiy Nigilizmning shakllanishi

Insonlarda qonunlarga nisbatan ishonchsizlik va ularni chetlab o'tish odati shakllanadi. "Baribir qonun ishlamaydi" degan qarash jamiyatning asosiy falsafasiga aylanadi. Bu esa har qanday islohotning ildiziga bolta uradi.

2. Korruptsiya va "Xufiyona Iqtisodiyot"ning gullashi

Qonun ishlamagan joyda adolatni "sotib olish" boshlanadi. Bu iqtisodiy o'sishni to'xtatadi, chunki halol tadbirkor emas, balki qonunni buzishga qurbi yetadigan "uddaburonlar" boyiydi. Natijada xorijiy investitsiyalar mamlakatni tark etadi.

3. Ijtimoiy Tengsizlik va Adolatsizlik devori

Jamiyat ikki tabaqaga ajraladi: qonundan ustun turuvchi imtiyozli qatlam va huquqsiz qolgan oddiy xalq. Bu holat jamiyatda ichki keskinlikni, nafratni va oxir-oqibat ijtimoiy portlashlarni (namoyishlar, tartibsizliklar) keltirib chiqaradi.

4. Xalqaro Izolyatsiya va obro'sizlanish

Dunyo hamjamiyatida huquq ishlamaydigan davlat "ishonchsiz hamkor" deb baholanadi. Bu esa xalqaro reytinglarda (masalan, Transparency International yoki Rule of Law Index) past ko'rsatkichlarga, iqtisodiy sanksiyalarga va diplomatik cheklovlarga olib keladi.

5. Kuchli va kuchli bo'lmaganlar o'rtasidagi "O'rmon Qonunlari"

agar huquq himoya qilmasa, odamlar o'z muammolarini "ko'cha uslubida" hal qila boshlaydi. Bu esa jinoyatchilikning keskin o'shishiga va davlatning zo'ravonlik ustidagi monopoliyasini yo'qotishiga sabab bo'ladi. Huquq – bu shakl, Adolat esa – uning mazmunidir. Shunchaki qonun mavjudligi adolat ta'minlanganini anglatmaydi.

O'zbekistonning yangilangan Konstitutsiyasi doirasida ushbu uyg'unlikni ko'rsatib o'tamiz.

"Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning 1-moddasida **O'zbekistonning 'huquqiy davlat'** deb belgilanishi, adolat tamoyilini qonun ustuvorligi darajasiga ko'tardi. Bu erda **'Inson qadri uchun'** g'oyasi huquq va adolatni bog'lovchi asosiy ko'prik

vazifasini o'taydi. Adolatli qonun deganda, faqat jazolovchi emas, balki shaxs manfaatlarini himoya qiluvchi normalar tushuniladi." iqrar tajribada huquq va adolat uyg'unligi qanday o'lchanadi?

"Global miqyosda 'Rule of Law Index' (Huquq ustuvorligi indeksi) adolatning amalda qanchalik ishlashini ko'rsatuvchi asosiy indikator hisoblanadi. Skandinaviya davlatlari tajribasi shuni ko'rsatadiki, huquq va adolat uyg'unligi ijtimoiy tengsizlikni kamaytirish va sud hokimiyatining to'liq mustaqilligi orqali erishiladi. Bizning tizimda ham sudlarni adolat qo'rg'oniga aylantirish uchun faqat protsessual emas, balki substansiv (mohiyatli) adolatga e'tibor qaratish lozim."

Tizimli Muammolar va Kritik Yondashuv

Maqolani jiddiy qilish uchun muammolardan qochmaslik kerak.

"Bugungi kunda huquq va adolat o'rtasidagi uzilishning asosiy sababi – huquqiy nigilizm va byurokratik to'siqlardir. Qonun qog'ozda mukammal bo'lishi mumkin, lekin uni qo'llashda 'shaxsiy manfaat' adolatdan ustun kelsa, tizim inqirozga uchraydi. Raqamlashtirish (E-sud, E-qaror) bu jarayonda inson omilini kamaytirish orqali subyektiv adolatsizlikning oldini olishga xizmat qiladi."

Strategik Taklif va Xulosa

"Huquq va adolat uyg'unligini ta'minlash uchun quyidagi uchlik tamoyili joriy etilishi shart:

1. Qonun ijodkorligida ijtimoiy ekspertiza: Har bir qonun qabul qilinishidan oldin 'Bu adolatlimi?' degan filtdan o'tishi kerak.

2. Sud mustaqilligi: Sudya qonun harfiga emas, uning ruhiga (adolatga) qarab qaror chiqarish vakolatiga ega bo'lishi lozim.

3. Huquqiy madaniyat: Fuqarolarda qonunni buzmaslik emas, balki adolatni talab qilish ko'nikmasini shakllantirish "Huquqiy pozitivizm (qonun har doim ustun) va Tabiiy huquq (adolat qonundan ustun) nazariyalari o'rtasidagi dialektik tahlil qilinishi lozim. Aristotel aytganidek, 'Adolat – bu qonuniy va tenglikka asoslangan narsadir'. Zamonaviy talqinda esa, qonun adolatga xizmat qilmagan joyda u shunchaki repressiya quroliga aylanadi." Bugungi kunda yuridik soha mutaxassislaridan nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalar ham talab etiladi. Qonunlarning to'g'ri tatbiqi fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoyalashga xizmat qiladi. qoaversa huquq va adolat masalalari nafaqat nazariy tushuncha, balki davlat siyosatining real mezoniga aylanib bormoqda. Har bir qabul qilnayotgan qaror, olib borilayotgan islohot va boshqaruv mexanizmi jamiyat tomonidan aynan adolat nuqtai nazaridan baholanmoqda. Shu sababli huquq va adolat uyg'unligi masalasi zamonaviy siyosiy jarayonlarning markazida turibdi.

Men yuridik yo'nalishda tahsil olayotgan talaba sifatida shuni anglayapmanki, huquq — bu faqat qoidalar majmui emas, balki davlat va jamiyat o'rtasidagi ishonch

ko'prigidir. Agar qonunlar adolatga xizmat qilsa, jamiyat davlat siyosatini qabul qiladi. Aks holda, hatto mukammal yozilgan qonun ham kutilgan natijani bermaydi.

Shu nuqtai nazardan qaraganda, huquq va adolatni bir-biridan ajratib bo'lmaydi. Ularning uyg'unligi siyosiy barqarorlikni ta'minlaydi, davlat boshqaruvining legitimligini mustahkamlaydi va fuqarolarning huquqiy ongini yuksaltiradi.

Yuridik kadrlar va adolat mas'uliyati Huquq va adolat uyg'unligini ta'minlashda yuridik soha vakillarining mas'uliyati alohida o'rin tutadi. Sudya, prokuror yoki advokatning har bir qarori nafaqat huquqiy, balki siyosiy ahamiyatga ham ega.

Adolatli qarorlar jamiyatda ishonchni kuchaytiradi, adolatsiz qarorlar esa butun tizimga nisbatan shubha uyg'otishi mumkin. Shu sababli yuridik kadrlarni tayyorlash jarayonida ularning mas'uliyat hissini shakllantirish muhim deb hisoblayman. Shu bois kelajakda yuridik soha vakili bo'lishni maqsad qilgan shaxs sifatida men huquqni faqat norma emas, balki adolatni ta'minlash vositasi sifatida ko'rish zarur, degan xulosaga kelaman. Insoniyat sivilizatsiyasi tarixida huquq va adolat tushunchalari hamisha yonma-yon kelgan. Ammo bugungi globallashuv va murakkab siyosiy jarayonlar davrida ushbu ikki tushunchaning uyg'unligi davlatning yashab qolishi va taraqqiy etishi uchun fundamental shartga aylandi. Men, yuridik sohada ilk qadamlarini tashlayotgan talaba sifatida, shuni chuqur anglaymanki: Huquq — bu tanadir, Adolat esa uning ruhidir. Ruhsiz tana harakatlana olmaganidek, adolatsiz huquq ham jamiyatni olg'a boshlay olmaydi.

O'zbekiston Respublikasining yangilangan Konstitutsiyasida belgilangan "Huquqiy davlat" tamoyili bizdan huquqqa faqat quruq normalar yig'indisi sifatida emas, balki inson qadrini ulug'lovchi oliy qadriyat sifatida qarashni talab etadi. Ushbu maqolada biz huquqiy normalarning siyosiy qarorlar bilan qanchalik bog'liqligini va bu jarayonda "adolat" filtri qanday ishlashi kerakligini tahlil qilamiz. Davlat boshqaruvida har qanday siyosiy qaror, agar u huquqiy asosga ega bo'lsa, rasmiy maqom oladi. Biroq uning xalq tomonidan tan olinishi (legitimligi) uchun ushbu qaror adolatli bo'lishi shart.

Ijtimoiy Shartnoma va Ishonch: Huquq — bu davlat va jamiyat o'rtasidagi o'ziga xos ishonch shartnomasidir. Fuqarolar o'z huquqlarining bir qismini davlatga topshirar ekan, evaziga adolatli himoya va tenglikni kutadi.

Siyosiy Maqsad va Huquqiy Vosita: Siyosiy hokimiyat o'z maqsadlariga erishishda huquqdan qurol sifatida foydalanadi. Agar bu qurol faqat ma'lum bir guruh manfaatlari uchun xizmat qilsa, adolat tamoyili buziladi.

Adolatli Qonunijodkorlik: Qonunlar laboratoriyada emas, hayot ichida yaralishi kerak. Menimcha, qonun loyihalarini jamoatchilik ekspertizasidan o'tkazish — bu adolatni ta'minlashning birinchi bosqichidir

Qonun ustuvorligi (Rule of Law) — bu shunchaki qonunga itoat etish emas. Bu — qonunning o'zi adolatli bo'lishi va barcha uchun (prezidentdan tortib oddiy

fuqarogacha) teng qo'llanilishidir. Siyosiy barqarorlik bevosita qonunlarning kuchi bilan emas, balki ularning "bashorat qilinishi" bilan o'lchanadi. Fuqaro o'zining ertangi kuni huquqiy jihatdan himoyalanganiga ishonsa, u davlatni qo'llab-quvvatlaydi. O'zbekistondagi bugungi islohotlar, ayniqsa, ma'muriy sudlar faoliyatining kuchaytirilishi davlat organlarining o'zboshimchaligiga chek qo'yish orqali adolatni qaror toptirishga xizmat qilmoqda.

FUQAROLIK JAMIYATI: ADOLATNING JAMOATCHILIK NAZORATCHISI

Hech bir davlat apparati, hatto u qanchalik mukammal bo'lmasin, o'z-o'zini to'liq nazorat qila olmaydi. Adolatni ta'minlashda fuqarolik jamiyati institutlari "tormoz va muvozanat" (checks and balances) tizimi rolini o'ynaydi.

Ochiqlik va Shaffoflik: Bugungi raqamli dunyoda adolatsizlikni yashirish imkonsiz. Ijtimoiy tarmoqlar va jamoatchilik fikri huquqiy normalarning hayotiyiligini tekshiruvchi lakmus qog'oziga aylandi.

Adolatli Boshqaruv: Bu fuqaroni eshitish san'atidir. Agar siyosiy tizim pastdan kelayotgan signallarga (murojaatlarga) adolatli javob bermasa, tizimda korroziya boshlanadi.

YURIDIK KADRLARNING MA'NAVY QIYOFASI VA DEONTOLOGIYASI

Bo'lajak huquqshunos sifatida men shunga ishonamanki, eng mukammal qonun ham adolatsiz kadr qo'lida zulm quroliga aylanishi mumkin.

Professional mas'uliyat Sudya yoki tergovchi qaror qabul qilayotganda faqat "modda"ga emas, balki o'sha moddaning zamiridagi adolat ruhiga tayanmog'i lozim. Bizga nafaqat qonunni biladigan, balki qonunni his qiladigan kadrlar kerak.

Huquqiy ong va madaniyat

Yuridik ta'limda talabalarga faqat qonunlarni yodlatish emas, balki ularda "adolat sezgisi"ni tarbiyalash birinchi darajali vazifa bo'lishi lozim. Biz, yosh yuristlar, jamiyatda huquqiy nigilizmga (huquqni mensimaslikka) qarshi kurashuvchi asosiy kuch bo'lishimiz shart.

MUSTAHKAM HUQUQIY DAVLAT SARI: TAKLIF VA MULOHAZALAR

Maqola tahlillaridan kelib chiqib, huquq va adolat uyg'unligini yanada mustahkamlash uchun quyidagi takliflarni ilgari suraman:

1. Normativ hujjatlarni "Adolat ekspertizasi"dan o'tkazish: Har bir qabul qilinayotgan qonunosti hujjati inson huquqlariga va ijtimoiy adolatga qanchalik mosligi bo'yicha mustaqil institutlar tomonidan baholanishi kerak.

2. Yuridik ta'limda "Klinik ta'lim"ni kengaytirish: Talabalar nazariyani amaliyot bilan bog'lagan holda, oddiy odamlarning dardi va adolatga bo'lgan ehtiyojini bevosita ko'rishi lozim.

3. Raqamli Adolat (E-Justice): Inson omilini kamaytirish orqali korrupsiyani yo'qotish va barcha uchun teng imkoniyat yaratish.

Huquq va adolat uyg'unligi masalasi qadimdan buyuk mutafakkirlar diqqat markazida bo'lib kelgan. Arastu adolatni "huquqning asosi" deb hisoblagan bo'lsa, bizning buyuk bobokalonimiz Amir Temur "**Kuch adolatdadir**" tamoyilini davlat boshqaruvining bosh mezonini qilib belgilagan. Amir Temur "Tuzuklar"ida yozganidek: "**Saltanatim ishlarini adolat va maslahat bilan yuritdim...**". Bu shunchaki tarixiy gap emas, balki zamonaviy boshqaruv uchun ham darslikdir. Agar qonunlarda adolat bo'lmasa, xalqning davlatga nisbatan ishonchi so'nadi. Ishonch yo'qolgan joyda esa hech qanday siyosiy islohot kutilgan natijani bermaydi.

Zamonaviy huquqiy davlat konsepsiyasi (Rule of Law) huquqning adolatli bo'lishini talab qiladi. Ya'ni, qonun faqat "yozilgan qoida" bo'lishi kamlik qiladi, u inson huquqlariga mos kelishi shart. Menimcha, adolat — bu huquqiy normalarni jamiyatning axloqiy kutishlari bilan muvofiqlashtirish san'atidir. Davlat siyosatining muvaffaqiyati uning legitimligi, ya'ni xalq tomonidan e'tirof etilishi bilan belgilanadi. Legitimlik esa to'g'ridan-to'g'ri adolat bilan bog'liq

Mezon	Huquqiy yondashuv	Adolatli yondashuv
maqsad	Tartibni saqlash	Hqiqatni qaror toptirish
vosita	normativ hujjatlar	ma'naviy va huquqiy tenglik
natija	qonuniylik	Jamiyat roziligi

Qonun ustuvorligi tamoyili amalda bo'lgan jamiyatda har bir fuqaro o'zini himoyalanganligini his qiladi. Bu esa mamlakatga investitsiyalarni jalb qilish, iqtisodiy o'sish va eng muhimi — siyosiy barqarorlikni ta'minlaydi. Men tahlillarim davomida shunga amin bo'ldimki, qonun hamma uchun teng bo'lgandagina adolat tushunchasi mavhumlikdan real voqelikka aylanadi.

YANGI O'ZBEKISTON: ADOLATLI SIYOSATNING AMALIY IFODASI

So'nggi yillarda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan konstitutsiyaviy islohotlar huquq va adolat uyg'unligini yangi bosqichga olib chiqdi.

1. Sud-huquq islohotlari: Sudlarning haqiqiy mustaqilligini ta'minlash — bu adolat sari tashlangan eng katta qadamdir. "Habeas corpus" instituti va "Miranda qoidasi"ning amaliyotga kirib kelishi inson huquqlari himoyasini kuchaytirdi.

2. Korrupsiyaga qarshi kurash: Korrupsiya adolatning ashaddiy dushmanidir. Davlat siyosatida ochiqlik va shaffoflikning ta'minlanishi adolatli boshqaruv sari qo'yilgan muhim qadamdir.

3. Ijtimoiy davlat tamoyili: Konstitutsiyamizda O'zbekistonning "ijtimoiy davlat" deb e'lon qilinishi, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo'llab-quvvatlash adolatning siyosiy darajadagi ifodasidir. Men bo'lajak huquqshunos sifatida o'z oldimga katta maqsadlarni qo'yganman. Biz, yuridik fakultet talabalari, nafaqat Kodekslarni yod olishimiz, balki ularning zamiridagi adolat falsafasini ham anglashimiz kerak.

Huquqiy ong va madaniyatni yuksaltirish

Adolat faqat qog'ozda emas, odamlarning ongi va qalbidan joy olishi kerak. Agar jamiyat a'zolarida huquqiy madaniyat bo'lmasa, eng yaxshi qonun ham ishlamaydi. Shuning uchun yoshlar o'rtasida huquqiy targ'ibotni kuchaytirish, ularga o'z huquq va majburiyatlarini o'rgatish bizning burchimizdir.

Professional etika (Deontologiya)

Yuristning har bir so'zi va har bir hujjati ortida inson taqdiri turadi. Sudya adolatsiz qaror chiqarsa, bu faqat bir shaxsning emas, balki butun davlatning obro'siga putur yetkazadi. Shu sababli, kadrlar tayyorlashda ma'naviy poklik va adolatlilik mezonlari birinchi darajaga chiqishi lozim.

KELAJAKKA NAZAR: ADOLATLI BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAKLIFLAR

Tadqiqotlarim asosida davlat boshqaruvida huquq va adolat uyg'unligini yanada mustahkamlash uchun quyidagi takliflarni ilgari suraman:

"Aqlli" qonunchilik (Smart Legislation): Qonunlar qabul qilinishidan oldin ularning jamiyat hayotiga ta'siri va adolat mezonlariga mosligi sun'iy intellekt va keng jamoatchilik tahlili yordamida sinovdan o'tkazilishi lozim.

Huquqiy inklyuzivlik: Davlat xizmatlarini ko'rsatishda barcha uchun, ayniqsa chekka hududlardagi aholi uchun teng imkoniyatlar yaratish orqali hududiy adolatni ta'minlash.

Ochiq muloqot maydonlari: Davlat organlari rahbarlarining fuqarolar bilan doimiy va shaffof muloqotini yangi sifat bosqichiga olib chiqish.

Xulosa o'rnida aytish joizki, huquq va adolat — bu bir tanganing ikki tomonidir. Siyosiy hokimiyat qachonki adolatga tayansa, u o'zining mustahkam poydevorini topadi. Davlat boshqaruvida qonun ustuvorligi ta'minlanishi nafaqat huquqiy zarurat, balki ma'naviy burchdir.

Men, O'zbekistonning yosh huquqshunosi sifatida, kelajakda qabul qiladigan har bir qarorimda, yozadigan har bir hujjattimda adolat mezonini birinchi o'ringa qo'yishga va'da beraman. Zero, adolat bor joyda rivojlanish bor, adolat bor joyda xalq roziligi va davlat qudrati barqarordir. Huquq va adolat uyg'unligi jamiyat taraqqiyotining muhim sharti bo'lib, yuridik soha vakillarining mas'uliyati yuqori bo'lishini taqozo etadi. huquq va adolat uyg'unligi davlat

siyosatining barqarorligi va samaradorligini belgilovchi asosiy omildir. Qonunlar adolat ruhida ishlab chiqilib, amalda bir xil qo'llanilgandagina huquqiy davlat haqiqiy mazmun kasb etadi. Adolatli siyosat- fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini oshiradi hamda jamiyatda barqarorlikni ta'minlaydi va demokratik taraqqiyotga xizmat qiladi. Shu sababli huquq va adolat masalasi har doim davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi bo'lib qolishi lozim. Huquq va adolat bir-birini to'ldiruvchi tushunchalardir. Huquqsiz adolat — bu kuchsiz xohish, adolatsiz huquq esa — bu zo'ravonlikdir. Faqatgina ular uyg'unlashgan joyda haqiqiy davlat boshqaruvi va barqarorlik shakllanadi.

Men, O'zbekiston yosh huquqshunoslari vakili sifatida, kelajakdagi faoliyatimda adolat tamoyillariga sodiq qolishga va yurtimizning huquqiy davlat sifatida yukslishiga o'z hissamni qo'shishga intilaman. Zero, adolat — bu baxtli jamiyatning kalitidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. Huquqshunoslik asoslari. O'quv qo'llanma.
3. Huquqiy davlat va fuqorolik jamiyati konpesiyalari
4. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi-BMT bosh Assambeliyasi
5. Aristotel.siyosat, axloq (adolat va qonun munosabatlariga doir darsliklar)
6. Jon Roulz adolat (John Rawls). Adolat nazariyasi (A Theory of Justice). – Harvard University Press, 1971. (Zamonaviy adolat tushunchasining asosi).
7. Ronald Dvorkin. Huquq saltanati (Law's Empire). (Huquq va axloq uyg'unligi haqida).
8. Z.M. Islomov. Huquq nazariyasi. – Toshkent: Adolat, 2005. (O'zbekiston huquqshunoslik maktabining fundamental asari).